

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

E X N I C O L A I

D A M A S C E N I

V N I V E R S A L I H I S T O R I A

S E V

De moribus gentium libris excepta

I O H A N N I S S T O B E I

collectanea,

Q V Æ

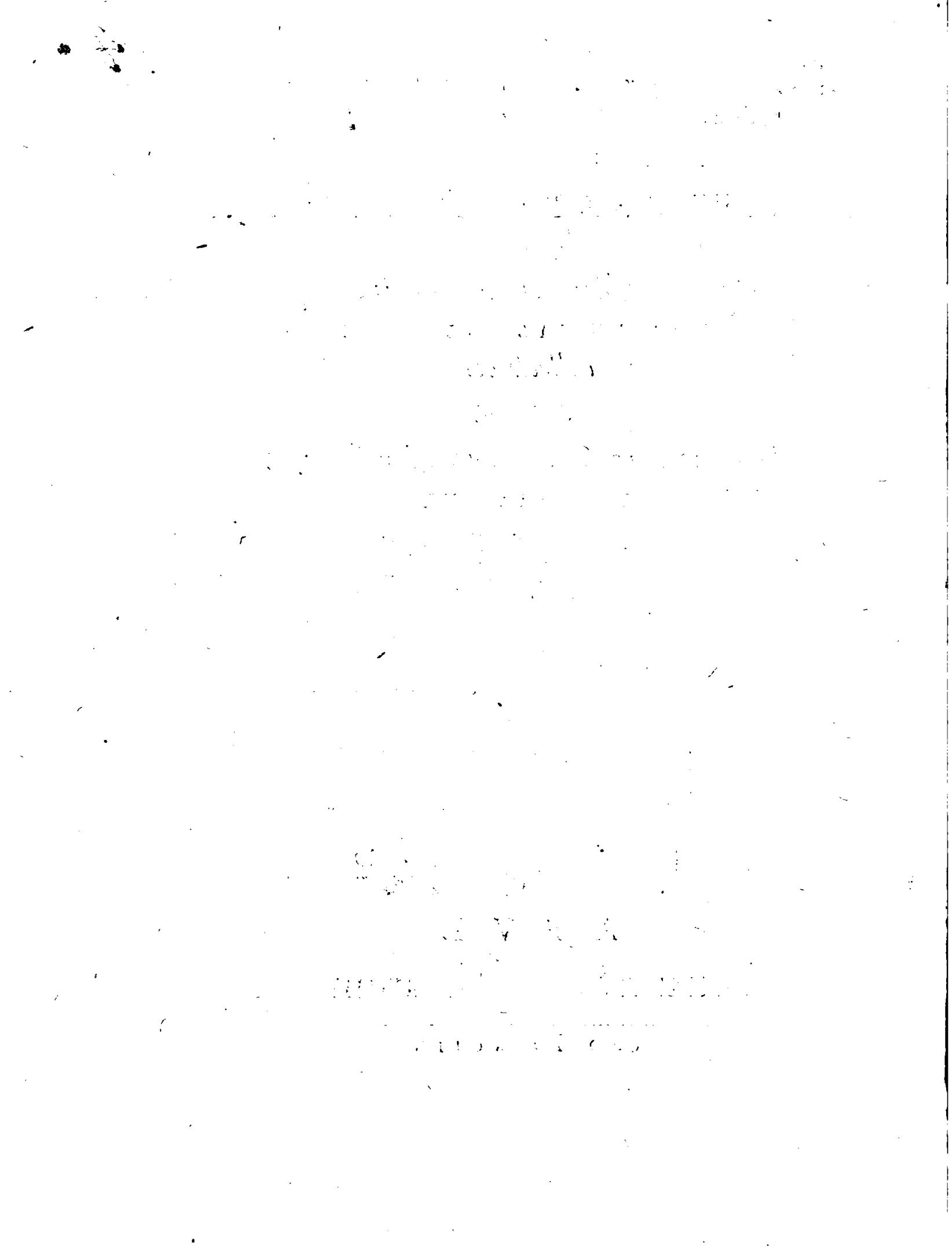
N I C O L A V S C R A G I V S l a t i n a f e c i t , &
seorsim edidit.

A P V D

Petrum Santandreamum,

c I o I o x c i i .

VIRTVTE, ERVDITIONE
ET GENERE NOBILISSIMO
OLIGERO ROSÆCRANTIO
ILL. D. GEORGII ROSÆCR. F.
NIC. CRAGIYS S. D.

Rædicatur à multis Nobil. Oligere, & quidem do-
cetissimus viris, singularis tui ingenij felicitas, necnon
egregium circa Philosophiam studium. Et tu ipse re-
fides fidem facis, nihil ad gratiam ab illis fangi, sed quan-
tum laude eorum fertur, tantum merito tibi tribui. Praclarum
vero instituum, nec scio an generoso & excelsò tuo animo aliud
dignius. Ac gratulor patriæ familiaque talem Rosæcrantium;
gratulor parentibus tam insignem filium. Sed patere tamen, mihi
Oligere, amore tui, patriæque studio, hoc à me dici, non tantum
conuenire tibi tam illustri loco orto, eam quæ in contemplatione
naturæ occupata est Philosophiam; sed multo magis alteram, quæ
de Virtutis actionibus differit, & virtus civilis præcepta tradit.
Nam hæc proprius ipsum hominem id est, mentem nostram attin-
git, & in ea humanae sapientie meditatio & exercitatio præcipue
consistit. Quod haud dubiè ita saniores quique Philosophorum
iudicarunt, qui illa non contenti, istius studium vel maximè sibi
excolendum existimarent. Id quod ne longè petitis exemplis tibi
confirmare necesse sit, à Principibue Philosophorum disces. Vide
mihi septem sapientes Græcia, qui Philosophiam ipsam condide-

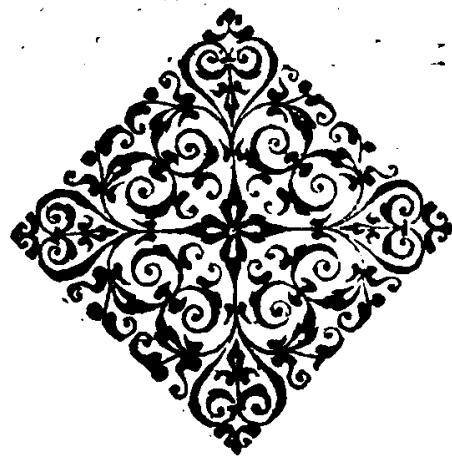
aa 2. runt,

runt, eorum solum Thalecem habes naturae arcana scrutantem, reliqui in Politia versati. Et ex illis ipsis Philosophis, quos maximis facere potes, Socrates, Plato, Aristoteles, Theophrastus, permagnam in hanc operam & studium posuerunt. Atque ut paucis absoluam, fuit hoc familiare cunctis ferè Philosophis, ac in primis Academicis tum Peripateticis. Quorum è numero est Nic. Damascenus haud postremus, qui ad exemplum Aristotelis ac Theophrasti, huius generis scripsit libros octoginta Kadolimicis ioseias, ut vocat, seu de moribus gentium vniuersarum, plenos haud dubie bonae frugis & multiplicis doctrinæ. Utinam extarent tantummodo, cum huic, cum istorum auctorum quos dixi, scripta, non esset ista eruditæ doctrinæ pars à cultoribus adeo deserta: sed inueniret complures tui similes verè nobiles, id est ad virtutis gloriam recta via gravantes, quorum animis efficacissimum sui amorem excitaret. Sed quia manca præceptorum aliquatenus Philosophia, & historia huiusmodi politica destituimus, haud nullo in operæ pretio studium ab iis occupari putandum, quibus ad curam est hæc qualiacunque veterum Rerum Rerum pub. monumenta conservare. Quapropter quæ istius Nic. Damasceni in collectaneis apud Stobæum reperi, placuit descripta & seorsum excusa hoc tempore euulgare, ac quod ad Gnomas seu sententias proprie non pertineant, suo quasi auctori ex aliena possessione asserta restituere. Nam quæ apud Athenæum sunt, vel quæ alia eò pertinentia obseruare licuerit, alias additurus. Ac tamen si non sint haec eius generis, ut politicum efficiant, sicut nec item philosophorum præcepta: eo tamen loco habenda, ut cum usu rerum coniuncta prudenter & consilij fundamenta maiorem in modum confirment. Sed præcepta & instituta politica Nobiliss. Oligere, ex hisce & aliis philosophorum libris petes: usum certè non aliunde melius disces,

quam

quam ab illustri parente tuo, in quo Deus tibi viuum sapientie & aliarum magnarum virtutum exemplum statuit. Ad cuius imitationem si totum te compares, eique te quam simillimum praestes, nihil ferè maius est, quod à te patria desiderarit. Quod tibi ut contingat, omnes patriæ amantes precamur, idque ut de te indubitate speremusq; virtus & eruditio iubet tua. Per quam virtutem tuam, Nobilis. Oligere, te maiorem in modum rogo velis hunc libellum tuo nomini dicatum, gratum habere, & pra illo animum, unde prodit, longè magis acceptare. Quod si feceris, hoc quodiam studij mei erga te pignus, huius libelli oblatione habes, dabo operam ut postmodum aliquo cum faenore luam & redimam.

Vale feliciter nobilissime
Oligere.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

ΘΥΝΟΙ.

Ὡώοι τοις ναυαργούς φίλων θεόπος μεχόμενοι, φίλοις ποιοι γάται. Τῶν δὲ ξένων, τοις μὴ ἐκουσίως ἐλθόντας, σφόδρα πιμώσι τοις δὲ ακουσίως, κολαζούσι.

ΑΡΙΤΟΝΟΙ.

Αείτονοι τῷ ἐμφύγων ἀδὲ διποκτείνοι. τὰ δὲ καρδιαὶ τῷ γενητείων σὲ χρυσοῖς ἐλύτεροις φυλάττουσι

ΔΑΡΔΑΝΟΙ.

Δαρδανεῖς, Ιλλυρικὸν ἔθνος, τελεῖ σὲ πῷ βίῳ λούονται μόνον, διαν γῆνῶνται, καὶ ὅπλα γάμοις, καὶ τελετῶντες.

ΓΑΛΑΚΤΟΦΑΓΟΙ.

Γαλακτοφάγοι, Σκυθικὸν ἔθνος, δοιοί εἰσιν, ὡς τερ καὶ οἱ πλεῖστοι Σκυθῶν.

Τερφιῶ δὲ ἔχοντι γάλα μόνον ἵππων, ἔξει τυρεποιοῦταις, ἐθίουσι καὶ πίνουσι. Καὶ εἰσι δέ τοι δισμαχώτατοι, σιωπαῖσις πάντη τὴν τερφιῶν ἔχοντες. Οὗτοι καὶ Δάρειον ἐτρέψαντο.

Εἰσὶ δὲ καὶ δικαιότατοι, κοινὰ ἔχοντες τὰ τε κτήματα καὶ τὰς γυναικας. ὡς τοις μὲν πρεσβυτέροις αὐτῷ πατέρας ὄνομά ζειν, τοις δὲ νέοις παῖδας, τοις δὲ ἀλικαῖς ἀδελφοῖς.

Σὺν λῷ καὶ Ανάχαρσις, εἰς τῷ ἐπτά σοφῶν νόμιμον εἰς τὴν Ελλάδα, ἵνα ισορπη τῷ τῷ ἄλλων νόμῳ με.

Τοῦτον καὶ Όμηρος μέμνηται, σὺν οἷς φησι.

Μυσῶν τ' αὐγχεμάχων καὶ Αγαυῶν ἵππο μολυῖν,

Γαλακτοφάγων, Αβίων τε, δικαιοτάτων αὐθεόπον. Αβίοις δὲ αὐτοῖς λέγεται, οὐδὲ τὴν γῆν μὴ γεωργεῖν, οὐδὲ τὸ αἰοίκοις εἶναι, οὐδὲ τὸ γεννᾶται

EX NICOLAO DAMASCENO DE MORIBVS GENTIVM.

THYN I.

THYN I naufragos humaniter excipiunt , & amicitia sibi deuinciunt. Sed & ex peregrinis eos , qui sponte accedunt, eximiè honorant : Qui verò inuiti ad ipsos delati fuerint, puniuntur.

ARITONI.

Aritoni nullum animal mactant. Oracula sua testis inscripta habent, quæ in aureis inuolucris custodiunt.

DARDANI.

Dardani, gens Illyrica, tet saltem in vita lauantur, quum in lacem recens editi sunt , quum nuptias contrahunt , quum fato sunt functi.

GALACTOPHAGI.

Galactophagi, gens Scythica, non in ædibus degunt, vt & plerique alij Scythurum.

Victus eis saltem equarum lacte constat , vnde caseos conficiunt , vt ita eo tum potu tum cibo vtantur. Itaque non facile bello superantur, quod commeatus ubique ipsis præsto sit. Hi & Darium domum remeare coegerunt.

Sunt autem inuicem iustissimi, vt pote qui facultates & uxores communes habeant. Vnde inter se Seniores quo suis patres suos appellant, iuniores filios, & æquales fratres.

Ex his oriundus Anacharsis, in septem sapientum numero habitus, qui in Græciam venit, vt leges & instituta aliorū disceret.

Quin meminit eorum & Homerus ubi inquit;

Mysorum cominus pugnantium, & Agauorum equas mulgentium.

Et Galactophorum, Abiorūmque iustissimorum hominum. Abios autem vocat eos , siue quod terram non colerent , siue quod sine domibus degerent , siue etiam quod hi soli arcus in-

aa. 4. bel-

χρῆμα τούτοις μένους τόξοις. Βίον γάρ λέγετο τόξον.

Παρὰ τούτοις δὲ εῖς, τὰ φθονῶν ὡς φασι, τὰ μισῶν, σύτε φοβούμενος ἴστορίθη, διὰ τῶν τοῦ βίου κονότητας, καὶ δικαιοσυναίσιαν.

Μαχμοὶ δὲ οὐχ ἥπτον αὐτὸν αἴ γωναις, οἱ δὲ αἵδρες, καὶ συμπολεμοῦσιν αὐτοῖς δέ ταν σῇη. Καὶ διὰ τὴν Αμφίζονας γνησιαστάτας εἶναι, ὡς ποτὲ ἐλάσσα μέχρι Αθηνῶν καὶ Κιλικίας, ὅπι τοτε παράκουσι ἐγιεῖς τῆς Μαιώποδες λίμνης.

I B H R O I.

Ιβήεσον αἴ γωναις κατέτος δέ, παῖς ἀξεψαίων σὺν κοινῷ δικαιόνουσιν. Αἵδρες δὲ χρεοτόντοι κείναντες, τὰ τλεῖσα ἐργασσαμένους τερποῦνται.

Ἐχουσι δὲ καὶ μέτερον τοῦ γάνης, η τινὲς γατέρα τελαθεῖν αὐτὴν δικαιώσουν, αἰχρέον ἡγεμονταί.

O M B R I K O I.

Ομβεικοὶ σὺν ταῖς τερψὶ τοὺς πολεμίους μάχαις αἴχισον ἡγεμονταί πτημάριοι ζῶν, αλλὰ μάγκαλον ἡγεμονοῦντες, διποθυνόκειν.

Ομβεικοὶ δέ ταν τερψὶ αλλήλοις ἔχεσσιν αὐτοῖς αὐτοῖς αὐτοῖς, καθοπλιθάτες, ὡς σὺν πολέμῳ, μάχαιραν καὶ δοκοῦσι δικαιούτερα λέγεν, οἱ τοὺς σεαπόνις διποσφάξαντες.

K E L T O I.

Κελτοὶ οἱ περικασθήσαντες, αἰχρέον ἡγεμονταί τοῖχον καταπίποντα η οἰκίαν φέγγον.

Πλημμυρέαδος δὲ σὺν τῆς ἔξω θαλάττης ἐπερχομένης, μεθ' ὅπλων απαντοῦντες τοσοῦτον ἡώς κατακλύζασθαι, ἵνα μὴ δοκῶσι φόντους τὸν θάνατον φοβεῖσθαι.

Κελτοὶ σειρεφορεῖσθες τὰ καὶ πόλιν περάτουσιν.

Μείζω δὲ δέσπον διπίμακον τὸ ξένον αὐτοῖς, η πολίτει. Ήσθρον τὸ μὲν γάρ θάνατος η ζωρία. Ήσθρον τὸ δὲ πολίτου φυγή.

Τιμάσσον μάλιστα τοὺς χάρεσν τὸν κοινῷ τερψικομένοις.

Ταὶ δὲ θύεσις τῷ οἰκῶν ἐδέποτε κλείουσι.

P A I D A L I O I.

Εγ Παιδαλίοις, Ινδικῷ ἔθνει, οὐχ ὁ θύτης, αλλ' ὁ σωμετότατος τῷ παρέγ-

bellis usurparent. Arcus enim poetæ haud raro βιός dicitur.

Apud hos (vt ferunt) neminem deprehendere est inuidia laborantem, aut odio flagrantem, siue metu perculsum, propter vitæ istam communionem & iusticiam.

Bellicosæ autem ipsorum non minus mulieres sunt, quam virtuti, quæ & vna in prælium eunt, quum ita factio opus. Itaque & Amazonas fœminas generosissimas esse, adeò ut progressæ sint cum exercitu olim Athenas, & in Ciliciam usque, quando vide-licet iuxta Mæotim paludem habitarunt.

I B E R I.

Iberorum mulieres quotannis in publicum exhibent, quod tela confecerunt. Viri autem suffragiis lecti de ipsis iudicant, & quam earum plutimum laborasse inueniunt, ei primos honores deferunt.

Habent quoque zonam certæ mensuræ, intra quam si ventre cuiusquam comprehendi nequeat, pro dedecore id magno habetur.

Vmbrici quum controversias inter se habent, pugnant armati ac si bello congreendum esset: & videntur iustiorem habuisse causam, qui aduersarium interemerint.

C E L T A E.

Celtæ Oceani accolæ, pro dedecore habent, si quis muro aut domui ruenti se subducat.

Inūdatio quum ex mari exteriori accedit, armis induti ei obuiam eunt, subsistuntque donec mergantur, idque ne fugientes videantur quoquo modo mortem formidare.

Celtæ gladiis cincti Reipub. negotia tractant.

Grauiorem etiam poenam apud eos luit, qui peregrinum, quam qui ciuem interemerit. Illi enim mors irrogatur, isti exiliū indicitur.

Ante omnes honore eos afficiunt, qui victoria potiti agrum aliquem in publicum acquisuerunt.

Ianuas ædium nunquam occlusas habent.

P A E D A L I S.

Apud Pædalios, gentem Indicam, non sacrificus, sed prudensissimus

παρέσταν κατάρχεται τῷ μὲν ερέφων. αὐτεῖταν δὲ αἱ τοῦ θεῶν ψόδες ἀλλα,
πλὴν μηκοσιών.

ΠΡΑΤΣΙΟΙ.

Περιεύστοι τοις ἀσυγείτονας, εὰν λιμῷ πεθῶσι, τρέφεται.

ΤΕΛΧΙΝΕΣ.

Τελχῖνες αἱ Θεοποιόνυμαζόμυοι τὸ αὐτέκαθεν κρῆτες, οἰκήσαντες τε ηγ.
σὲ Κύπρῳ. μεταναστάντες δὲ εἰς Ρόδον, καὶ τερψτοι τιὼν γῆσσον καταρχόν-
τες, βάσκανοί τε σφόδρα ἦσαν καὶ φθονεροί.

Τεχνῖται δέοντες, καὶ τὰ τῷ τερψτορφῷ ἔργα μηποτίμυοι, Αἴθινας
τελχῖνας ἀγαλματοφότοι ιδρύσαντα, ὥστε εἰς τις λέγει Αἴθινας βα-
σκανού.

ΤΑΡΤΗΣΣΙΟΙ.

Παρὰ Ταρταρίοις νεωτέρῳ πρεσβυτέρῳ καταμαρτυρεῖν, οὐκέξεται.

ΛΕΤΚΑΝΟΙ.

Λευκαροὶ μηκάζονται ἀλλήλοις, ὧστε ἄλλου πινὸς αἰδικίματος, γάτα
καὶ ἀστοπίας καὶ ἀργίας.

Εἴ τοι δὲ τις ἀστοφίανείσας χρέος ἐλεγχθῇ, σέρεται ἀπό.

ΣΩΤΗΝΙΑΙ.

Παρὰ Σουηίταις κατέτοις, οἵτε πίθεοι κείνονται μημοσίᾳ, καὶ αἴ παρ-
δένοι. οἱ δὲ πειριθεῖς αἰετος εἴτε, λαρυβάνεις βούλεται, εἴθ' ο μετ' ἀλείνον
διύτερος, καὶ ετοις ἐφεξῆς.

ΛΙΜΙΡΝΙΟΙ.

Λιμύριοι κοινὰ τὰς γυναικας ἔχονται, καὶ τὰ τέκνα σὺν κοινῷ τρέφουσι
μέχρι ἐτὸν πέντε. εἶτα τοῦ ἔκτῳ συνενέγκαντες ἀπαγταντὰ παιδία, τὰς
όμοιότητας φέρεις τοις αἱδρασ εἰπάζουσι, καὶ ἐκάστῳ τῷ ἕμειον διποδίδοσι
πατεῖς αἴ φίνεις δὲ αὐτὸν λαβάνη τὸ παιδίον, ἐκαστος καὶ διπολαμβάνει.

ΣΑΤΥ.

tissimus omnium qui præsto sunt , sacra auspicatur . • Petitur autem à Diis nihil aliud quam iustitia .

P R A Y S I I .

Praysij , vel Prasij , vicinos fame afflitos alimento subleuant.

T E L C H I N E S .

Homines illi qui Telchines dicti , antea quidem Cretenses erant , sed postea & Cyprum inhabitarunt . Vnde quum in Rhodum migrassent , primique eam insulam occupassent , maligni admodum & inuidi extiterunt .

Quum verò & hi artes mechanicas exercent , maiorūmque opera imitarentur , Mineruæ Telchiniæ statuam primi erexerunt , quod nomen sonat ac si dicas , Mineruæ inuidæ .

T A R T E S S I I .

Apud Tartessios minori natu aduersus maiorem testimonium ferre non licet .

L V C A N I .

Lucani tanquam criminis alicuius , etiam luxuriæ ignauiaq ; iudicia agitant .

Si quis conuictus luxurioso mutuum dedisse , mutuo isto multatur .

S A M N I T E S .

Apud Saunitas vel Samnites de adolescentibus & virginibus quotannis publicum habetur iudicium . Quem igitur eorum optimum esse sententia iudicium pronunciarit , is sibi ex virginibus eligit vxorem quam vult , deinde secundus ab eo alteram , & sic de cæteris fit deinceps .

L I M Y R N I I .

Limyrnij vxores habent communes , & liberos communiter alunt usque ad annum ætatis quintum . Anno autem sexto in unum conuocant omnes pueros , atque tum ex similitudine ad quemlibet virorum coniecturam facientes , cuilibet similem patrifilium assignant . Quum itaque quis agnoverit puerum suum , tum quilibet eum ut filium educat .

S A V -

ΣΑΤΡΟΜΑΤΑΙ.

Σαυσμάται δέ τειλῶν ἡμερῶν αποιῆται εἰς πλήρωσιν.

Ταῖς δὲ γυμναῖς πάντα πείθονται τοὺς διασοίναις.

Περθένου δὲ & φεύγεν σωματίζουσι περὶ γάμου πενταῦ πολέμου
αὐδρακτείην.

ΚΕΡΚΕΤΑΙ.

Κερκέται τοὺς ἀδικήσαντας ὅποιοι, τῷ δὲ οὐρῷ ἀπέργουσιν.

Ἐαν δὲ τὶς κυβερνῶν σκάφος δύσμάρτη, φερούσαντες ἐφεξῆς ἔκαστοι ἔμ-
πίνουσι αὐτῷ.

ΜΟΣΤΝΟΙ.

Μόσιωοι τὸς ἑαυτῷ βασιλέα πρέφουσιν παρυφή κατάκλειστον.

Εαν δέ τὶς δόξῃ κακῶς ποτὲ βεβιλεῦθεν, περ λιμαὶ αὐτὸν δποκτείνοτ.

Τὸν δὲ τρεφόμενον σῖτον ὄξεισον διαμεροῦσι, μέσος κοινῇ ὄξειλόντες τοῖς
ἀρικαριδίοις ξένοις.

ΦΡΥΓΕΣ.

Φρύγες ὄρκοις ψεύσανται, οὐτ' ὁμιλίας, οὔτε ἄλλοις ὀλεορκομέντες.

Εαν δὲ τὶς παρ' αὐτοῖς γεωργικὸν βοῶν δποκτείην, ή σκεῦος τῷ περὶ γε-
ωργίας κλέψῃ, θανάτῳ ζημιεῖται.

Φρύγες ψεύσανται τοὺς ιερεῖς πελματίσαντας, ἀλλ' οὐπὶ λίθοις
λικαπήχασι πιθασοῦρθοις.

ΛΤΚΙΟΙ.

Λύκοις τὰς γυναικας μᾶλλον, ή τοὺς αὐδρας πιμῶσι, καὶ καλοῦσσαν
μητέρα. Ταῖς τε κληεγομίας ταῖς θυγατερόσι λείπουσιν, ψεύταις τοῖς γόησι.

Οἱ δὲ αὐλαίθεροις αἴρουσι κλέπτων, οὐδὲν λος γίνεται.

Ταῖς δὲ μαρτυρίας στοιχείοις, οὐκ διδύνουσι παρέχονται, ἀλλὰ κατὰ
μίλια.

ΠΙΣΙΔΑΙ.

Πισιδαῖς μηπνοιοῦταις ἀπάρχονται τοῖς γονεῦσιν, ὡς ἡμῖς τοῖς θεοῖς
ωρίζασσονδίοις.

SAVROMATÆ.

Sauromatæ (vel Sarmatæ) tribus diebus cibo se ita ingurgitant, ut repleantur.

Vxoribus in omnibus obtemperant, tanquam Dominabus.

Virgini non prius nuptias concedunt, quam hostem aliquem interficerit.

CERCETÆ.

Cercetæ reos cuiuscunque admissi criminis ita puniunt, ut sacris interdicant.

Si quis scapham gubernans impegerit, accedentes ordine singuli illi inspuunt.

MOSYNI.

Mosyni Regem suum educant turri inclusum.

Si quis iudicatus sit minus benè in publicum cōsuluisse, eum fame enecant.

Fruumentum quod ipsis ex agris prouenit æqualiter distribuunt, partem inde aliquam in commune conferentes pro peregrinis aduenientibus.

PHRYGES.

Phryges omni abstinent iureiurando, ita ut nec ipsi iurent, nec alios ad iurandum adigant.

Si quis apud eos bouem aratorem interficerit, aut agriculturæ instrumentum surripuerit, morte multatur.

Phryges non defodiunt in terram sacerdotes mortuos, sed super columnas lapideas decem cubitorum erectos statuunt.

LYCI.

Lycij plus honoris mulieribus quam viris deferunt, nominaque eis à matribus induntur: Itémque bonorum hæredes filias, non filios relinquunt.

Si quis liber condempnatus fuerit furti, poena seruitutis ei irrogatur.

Testimonia in causis non protinus ferunt, sed post mensem demum.

PISIDÆ.

Pisidæ conuiuentes, parentibus epularum primitias libant, perinde uti nos Diis federuin amicitiæque præsidibus.

Grauis-

Η δὲ μογίσι κείσις ὅπι τριηγαταθήκης τὸν δὲ δότοσερίσαντα, θανατούσιν.

Εαν δὲ μοιχὸς αὐλῷ, φεράμετα τὴν πόλιν ὅπι ὄνου μὲν τῆς γυναικὸς, ὅπι ἡμέρας τακτάς.

ΑΙΘΙΟΠΕΣ.

Αἰθίοπες τὰς αὐδελφας μάλιστα πιθῶσι καὶ τὰς δύαδοχας μάλιστα καταλείπουσιν οἱ βασιλεῖς, τοῖς ἑαυτῷ, αὐλαὶ τοῖς τῇδε αὐδελφῶν γοῖς. Οἵταν δὲ ὁ διχεδεξάμφυος μὴ ἦ, τὸν καύλισον ἐκ πάντων καὶ μαχημάτων αἰρεσθεὶ βασιλέα.

Ασκῦσι δὲ διστένειαν καὶ δικαϊοστείων.

Ἄθυργι δὲ αὐτῷ αἱ οἰκία, ηγένετο ταῖς ὁδοῖς πειραμάτων πολλῶν, οὐδὲ εἴς κλέπτει.

ΒΥΤΑΟΙ.

Ἐν Βυταοῖς λίβυσιν αὐτὸν μὴν αὐδρῶν βασιλέει, γυνὴ δὲ γυναικῶν.

ΒΑΣΟΤΛΙΕΙΣ.

Βασουλιεῖς λίβυες ὅταν πολεμῶσι, τὰς μὲν νύκτας μάχονται, τὰς δὲ ἡμέρας εἰρήνην ἀγενοῦσι.

ΔΑΨΟΛΙΒΥΤΕΣ.

Δαψολίβυες ὅταν συναχθῶσι, πάντες ἀμαχοῦσι τὸν μᾶνον μέρα μὲν συν πλειάδας, καὶ μὲν τὴν ἐσίστου χωρὶς τῷ γυναικῶν κατακειμένῳ κατασβέσαντες τὸν λύχνον εἰσέρχονται, ηγένετο τούτῳ λαμπαῖει.

ΙΑΛΧΛΕΤΕΙΣ.

Ιαλχλούεις λίβυες, ὅταν πολλοὶ μνησένσιν τὰ γυναικα τρόφα τελειώσῃ διεπνοῦσι, παρεύσοντες τῆς γυναικὸς πολλὰ δὲ σκηπτόντων, ἐφ' ὧν αὐτὴν γυνὴ γελάσῃ, πούτῳ συνοικεῖ.

ΣΟΡΔΟΛΙΒΥΤΕΣ.

Σορδολίβυες οὐδὲν κέκτησται σκεῦος ἐξωκύλικος καὶ μαχαίρας.

ΑΛΙΤΕΜΙΟΙ.

Αλιτέμιοι λίβυες τοὺς ταχτάτους αὐτῷ αἰρεσθεὶ βασιλεῖς τῇδε αὐλαὶ ἄλλων τομῶν τὸν δικαϊότατον.

Grauissimum apud eos iudicium depositi agitur, quod qui fraude inuertere conuictus fuerit, morte afficitur.

Si quis in adulterio comprehensus fuerit, is cum adultera asino infidens per urbem circumducitur, idque ad constitutum aliquot dierum spaciun.

ÆTHIOPES.

Æthiopes sororibus potissimum honorem exhibent, & successionem tradunt Reges, non suis, sed sororum filiis. Quod si ex iis nullus supersit, cui succedere ius sit, tum pulcerrimū omnium & bellicosissimum Regem deligunt.

Exercent ij præcipue pietatem & iustitiam.

Ædibus ipsorum nullæ sunt ianuæ, cumque in viis publicis multa sita iaceant, nemo eorum aliquid furatur.

BVXOS.

Apud Buxos, Libyæ seu Africæ gentem, vir inter viros dominatum gerit, mulier inter mulieres.

BASVLEI.

Basuliei, Libyæ gens, quum bellum gerūt, noctu quidem prælium committunt, interdiu verò pacem seruant.

DAPSOLIBYES.

Dapsolibyes simulatque in vnum conuenere, vniuersi simuli nuptias cōtrahunt eodem die, post occasum pleiadum. Etenim ut conuiuati sunt ad mulieres seorsim accumbētes extintis luminibus adeunt, quamque earum fortè quispiam natus fuerit, eam & vxorem ducit.

IALCHLEVEI.

Ialchleuei, gens Libyca, quum multi simul eandem sponsam ambiant, apud sacerum seu sponsæ petitæ patrem cœnant. Dum verò multis dicteriis sibi inuicem illudunt, cui eorum sponsa ariserit, is eam ducit.

SARDOLIBYES.

Sardolibyes nullam supellestilem sibi parant, præter calicem & gladium.

ALITEMI.

Alitemij Libyes perniciissimos Reges eligunt: Ex reliquis prout quisque maximè iustus est, ita & dignitate eminet.

No-

ΝΟΜΑΔΕΣ.

Οι Νομαδες τῇ Λιβύων, καὶ ταῖς ἡμέραις, ἀλλὰ ταῖς νυξὶν, αὐτῷ ἀερθῆσθαι τὸν χρόνον.

ΑΦΑΡΑΝΤΕΣ.

Αφάραντες Λίβυες ὄνοματα ωκεῖχουσιν ἥλιῳ δὲ ανίχοντι λοιδορεῦσ-
ται. ὡς πλλὰ κακὰ φήναντι.

Τῶι δὲ θυγατέρεον ἀείσας κείνουσι, τὰς πλεῖστον χρόνον μεμδυπημάς
παρθένους.

ΒΟΙΩΤΟΙ.

Βοιωτοὶ ἔνιοι τοὺς χρέος ἀκάποδι μόντας εἰς αἴγρεστιν αἴγροντες, καὶ δίσαμ
κελδύουσιν, εἴτα πόρινον θηιβάλλουσιν αὐτῷ. οἱ δὲ αὐτοὶ καφιωδῆ ἀπικος
γίνεται. δοκεῖ δὲ τότε πεπονθέναν, καὶ ὁ Ευρεπίδου πατὴρ, Βοιωτὸς ὃν τὸ
γένος.

ΑΣΣΥΡΙΟΙ.

Ασύρειοι τὰς παρθένους ἐν αἴγρορᾳ πωλοῦσι τοῖς θέλουσι σωσικεῖν.
ωρέτας μὴ τὰς δηγματάτας καὶ καλλίσας, εἴτα τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς. Οἱ
ταν δὲ ἐλθωσι ὅπῃ τὰς φαυλοτάτας, κηρύττοντι, πόσην τὶς θέλει ωρεσ-
λαβὼν ταύτας σωσικεῖν, καὶ τὸ σωαχθὲν ἐκ τῆς τῷ μύπρεπων τιμῆς
ταύτας ωρεσίδενται.

Ασυρεῖστι μάλιστα βαθίττα καὶ μόρυοισιν.

ΠΕΡΣΑΙ.

Πέρσαις δὲ μὴ ποιεῖν ἐξεστιν, καὶ δὲ λέγουσιν.

Εαὶ δὲ τὶς πατέρα κτείνῃ, τάσσολητιν αὐτὸν οἴονται.

Εαὶ δὲ πνα ωρεσάξῃ βασιλέως μαστιγῶσα, σέχαειται, ὡς αἴγαδοῦ τυ-
χῶν, ὅπῃ αὐτῷ ἐμνήσθη βασιλέως.

Ἄθλα δὲ λαυδαίουσι ωρέα βασιλέως πολύτεκνίας.

Οι δὲ παῦδες παρ' αὐτοῖς, ὡστερ μαθήματα, τὸ ἀληθεύειν σιδέρον-
ται.

ΙΝΔΟΙ.

Παρ' Ινδοῖς ἔαν τὶς δηποτερηθῆ μάνείου, ή ωρίσακαταθήκης, οὐκ ἔστι
κείσις

N O M A D E S .

Nomades & ipsi Libyum gens, in temporum diu numeratione non diebus, sed noctibus vntuntur.

A P H A R A N T E S .

Apharantes Libyes nominibus carent, soli orienti conuicium faciunt, ut qui multa mala in lucem proferat & ostendat.

Ex filiabus optimas eas censem, quæ tempore quam longissimo virgines manent.

B O E O T I .

Quidam Boeotorum decoctores qui non sunt soluendo in forum adducunt, & considerare iussis cophinum superiniciunt: Ac qui hoc cophini poena affectus fuerit, inde infamis fit. Quam poenam irrogatam etiam Euripidae patti, qui ex Boeotis oriundus erat, sunt qui existimant.

A S S Y R I I .

Assyrii virgines in foro vendunt quibuslibet eas sibi iungi desiderantibus. Ac primo quidem venient, quæ forma omnium sunt venustissima, tum deinceps reliquæ. Quum vero ventum tandem fuerit ad maximè deformes, per praconem diuulgant, quantum quisque pecuniae accipiat, ut eam ducat. Atque ita pretium ex formolarum venditione redactum, in elocandas deformes impendunt.

Coniungunt pariter exercentes in moribus potissimum grauitatem & mansuetudinem.

P E R S E .

Apud Persas quod factum turpe existimatur, id nec dictu honestum censem.

Si quis patrem necat, eum subdicitum non genuinum filium existimant.

Si quem iussit, Rex flagris cadi, & tanquam beneficio affectus, gratias agit quod eius Rex meminisset.

Quibus soboles numerosa est, iij præmium eo nomine à Rege ferunt.

Poeti apud ipos, vera dicere, non secus atque disciplinam aliquam discunt. *Ceteri, ut videtur, non possunt.*

Apud Indos quem quis fraudatur mutuo aut deposito, aetior
nem

κείσις αλλ' αὐτὸν αἰπᾶται ὁ πτεύσας.

Οἱ δὲ τεχνῖτου πλεύσας χεῖσαι ὄφελον, θάνατῳ ζημίεται.

Τὸν δὲ μέρισα αδικήσαντα, ὁ βασιλὺς κελδεῖ κείσαθαι, ὡς ἐχάτης
ζόης ταύτης απύτας.

Ινδὸς συγκαταπάτημαν, ὅταν τελευτίσωσι, τῷ γεναικῶν τέλει περιφ-
λεσάτην, αὐτῷ δὲ σκένονταί ἀγάπην μέχιστα γίνεται, απεδαξόντων νικῆσαι ε-
κάτην τῷ φίλῳ.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΩΝΙΟΙ.

Λακεδαιμονίοις τέχνας μανθάνειν ἀλλας ή τὰς εἰς πόλεμον, αἰχεῖν
ζῆν.

Εἰσινται δὲ πάντες εἰς κατρά.

Τοὺς δὲ γέροντας αἰχμανταί, εἰδεντίτον ή πατέρες.

Γυμνάσια ὥστερ αἱ δραντίδες εἶναι καὶ παρθένων.

Ξένοις δὲ ἐμβιοιώντες εἰς Σπάρτην, εἰς Σπαρτάτους ξενιτοῦσιν.

Ταῖς δὲ αὐτῷ γυναιξὶ, τῶν δικελδύονταί εἰς τὴν διειδεσάπον κύεσθαι,
καὶ αἴστων καὶ ξένων.

Χρηματίζεσθαι δὲ αἰχεῖν Σπαρτάτη.

Νομίσματι δὲ χρίνται σκυτίνω, εἰς δὲ τοῦτο τὸν διρεθῆ χρυσὸς ή αἵ-
ρυστος, θανάτῳ ζημίεται.

Σεμιωνόνταί δὲ πάντες, ὅπερ τὰ παπινοὶς αὐτοῖς παρέχεν, καὶ κατη-
κόσις ταῖς ἀρχαῖς.

Μακαρίζονται δὲ μᾶλλον παρ' αὐτοῖς οἱ γυναικεῖς διποθνήσκοντες, ή οἱ
επιχεῖς ζῶντες.

Οἱ δὲ πᾶνδες γομίμως πάντες τὰ βαμμένα σεμιώντες ματιζοῦνται, ἵνα εἰ
οὐδέποτε λειφθέντες σεφανωθῶσιν.

Αἰχεῖν δὲ δέσι μηλῶν σύσκεψον, ή συγκυνασθεῖν, ή φίλον γυνέμαται.

Κείσις δὲ ταῖς γερυπίαις δέπι τῷ τέρματι τῆς βίσης περιστίθεται, τοῖς τε
οὗ ή κακοῖς Ζῶσιν.

Όταν δὲ ερετεύονται εἶναι χείσεις, πῦρ δέποτε βαρυτοῦ τῆς αὔγυτορες οὐδὲς
εναυσάμδυος πυρφόρες λεγέμδυος, ενώπιοι τῷ βασιλεῖ ἀσβεστον αὐτὸν
περιέν.

Σωτ-

Nem non habet, sed sibi culpam imputare debet, quod credidit.

Si quis artificem manu vel oculo priuauerit, morte poenam luit.

Qui grauissimo obnoxius delicto est, iubente Rege condetur, tanquam hoc extremæ sit ignominiaæ.

Indis mortuis iungitur in rogam vxor ex omnibus dilectissima vnâ cremanda. Inter ipsas autem acerrimum certamen oritur, adiuuantibus quamlibet suis amicis, ut vincat.

LACEDÆMONII.

Lacedæmonij non satis honestum ducent, aliis operam nauare artibus, quam ad res bellicas pertinentibus.

Cibum omnes viri vnâ capiunt.

Senes quo suis omnes reuerentur, non secus ac parentes suos.

Vt viris sua sunt exercitia: ita sunt virginibus item sua.

Peregrinis Spartæ degere fas non est, nec Spartanum peregrè proficiunt.

Vxoribus sui potestatem faciunt prolem suscipiendi ex pulcerissimis, tum ciustum tum peregrinorum.

Quæstum facere Spartano indecorum.

Nomismate vtuntur ex Corio. Quod si verò cōtingat aurum domi aliquis vel argentum deprehendi, morte poenam luit.

Maxima omnibus hinc gloria, si se humiles & obedientes magistratibus suis præbeant.

Beatores apud eos iudicantur, qui præclaram mortem optinent, quam qui in magna prosperitate viuunt.

Pueri ex lege quadam, aram circumuenientes flagellantur, donec pauci ex iis reliqui, perdurantes sub flagris, coronas præmium auferunt.

Minus honestum censetur timidum aliquem, contubernalem vel Gymnasij socium, vel amicum sibi iungere.

De Senibus iudicium fit circa finem vitæ, qui nam ex iis bene, qui sequi vitam suam traduxerint.

Quum exercitus educitur extra limites regionis, ignem incendit sacerdos, qui Pyrphorus, id est ignifer, dicitur, ab atra Iouis ductoris, quem à Rege non procul remotus præfert, inextingutum seruans.

Σώματικοντα τὸ βασιλεῖ μάντεις κομιατεῖ, καὶ αὐλήται, οἵς τοι
ταῖς μάχαις από τοι σπλήγχναν αἱ τριῶν ταγμάτων διέσεφαν αρδίοι.

Τανίσαντα τὸ βασιλεῖ πάντες, ατλητέροισι. Ομνύει τε φερεῖ τῆς ἀρ-
χῆς ο βασιλεὺς, καὶ τοις τῆς πόλεως νόμοις βασιλεύειν.

ΚΡΗΤΕΣ.

Κρῆτες φεροῦτοι Ἕλληνοι, νόμοις ἔχον Μίνωος θεμένου, δις καὶ φεροῦτος
ἐθελασοκεφτοσιν. φεροσποιεῖτο δὲ Μίνως τῷ Διὸς αὐτές μεμα-
θηκέναι, διὸς τοις εἰς τὸ θρόνος φοιτήμ, εἰς τὸ Διὸς αὐτερον ἐλέγετο, καὶ τῇ
τεν αἱ πναὶ νόμοις φέρον τοῖς Κρητοῖς. Μέμνυται δὲ τούτου καὶ Ομηρος, τοις λέγει.

Τοῖσιδ' οὐδὲ Κυνωσὸς μεγάλη πόλις, ἐνθα Μίνως γε.

Εννέωρος βασιλεὺς, Διὸς μεγάλαιος οὐαίτης.

Οἱ δὲ Κρητῶν παῖδες αὐγελάζονται κοινῇ μετ' αὐλίλων αὐληραχω-
ρεύμασι, καὶ θήρας καὶ δρόμοις αἴαντες αἴνυποδυτοι κατανύοντες, καὶ τηνὶ
εὐόπλιον πυρρίχιων σκηνονοωτες, οἷς πνα φεροῦτος εὗρε Πύρριχος καθα-
ναίτης Κρητος τοῦ θύμος.

Συσιτοῦσι δὲ τὸν κοινὸν οἱ αὐτρες, τηνὶ αὐτην διαιταν ἔχοντες σέξου
πάντες.

Δῶρε δὲ αὐτοῖς δέσιν ὅπλα πριν τατα.

ΑΥΤΑΡΙΑΤΑΙ.

Αυταιράται τοις ἀδικάτοις τῷ σερπιτῶν τὸν τάξιοδοτοείας ψό-
ποτε ζῶντας δότολείπουσι.

ΤΡΙΒΑΛΛΟΙ.

Τειβαλλοὶ τετταρες φάλαγγας εἰν ταῖς μάχαις ποιουσταν την φερ-
την τῷ αὐτεῶν, την ἐχρημάτων τῷ κρεπίσων, την τείτην τῷ οππέων, τε-
λεταν την τὸν γυμνακὸν, αἱ αὐτοὶς εἰς φυγὴν τρεπομένοις καλυκον-
βλασφαμοῦσα.

ΚΑΤΣΙΑΝΟΙ.

Καυστακοὶ τοις μὴ θυμικαρδίοις θρίψαστο τοις δὲ τελευτούσας μα-
ραστοῖσιν.

ΚΙΟΙ.

Κίοι τοις διοδανοντας κατακαΐσαντες καὶ οὐδολογίσαντες τὸν ἄλμα-

Adiunguntur autem Regi in bellum cungi Vates, medici, tibicines. Nam tibiis in bellis vice tubarum ventur. Pugnantes autem coronis ornantur.

Regi assurgunt omnes præterquam Ephori. Iurat autem Rex antequam regnum adeat, Imperaturum se iuxta leges Reipublicæ.

CRETENSES.

Cretenses primi inter Græcos leges habuerunt, à Minoe Rege conditas, qui & primus maris imperio potitus est. Fingebat autem Minos se ab ipso Ioue didicisse, quod per annos nouem ad montem quendam commearet. Vbi antrum Ioui sacrum erat, à quo reuersus semper leges aliquas Cretensibus attulit. Cuius meminit Homerus suis versibus, quorum hæc sententia:

Inter illas est Gnoſſus vrbs magna, ybi Minos

Nouem annis imperauit, qui Iouis magni confabulator erat.

Cretensium pueri in vnum publicè congregantur, ibique vñā duriter educantur, & venationibus dediri per aceliuꝝ nudis pedibus discurrūt, & armati ad saltationem Pyrrhicham dictam magno labore assuefiunt, cuius inuētor fertur fuisse Pyrrhichus Cydoniates, genere Cretensis.

Viri autem simul in publico cibum capiunt, eadem victus ratione æqualiter omnia ipsis præbentur.

Dona apud ipsis plurimi æstimata, sunt arma.

AUTARIATÆ.

Autariatæ milites per viam ægros imbecillésque factos, in viuis nunquam relinquent.

TRIBALLI.

Triballi quatuor Phalanges, seu ordinēs in acie instruunt: Primam Phalangem faciunt imbecillum: Alteram ab ea fortissimorum quorūmque: Tertiam Equitum: ultimā mulierum, quæ reliquos in fugam versos conuiciiis sīstunt.

CAUSIANI.

Causiani eos qui in lucem eduntur, deplorant; qui autem è vita excedunt, eos beatos iudicant.

CII.

Cij mortuos quum cremarunt ossa eorum colligunt, quæ in
bb ; mor-

τὰ ὄστα καταπίλαντιν, εἴ τα σκέδεντες εἰς τολοῖν, καὶ κόσκινον λαβόντες
αὐτοπλέοντιν εἰς πέλαγος, καὶ περὸς τὸν αἶμαν ὀξεόθάζουσιν, ἀχεις αἱ
πάντα ἐμφυσθῆ καὶ ἀφανῆ γίνονται.

ΤΑΤΡΟΙ.

Ταῦροι Σκυδικὸν ἔθνος, τοῖς βασιλεῦσι τοὺς διηνουσάτους τῷ φίλων συγ-
καταθάπτοντο. ὁ δὲ βασιλὸς διποθανόντος φίλος, οὐ μέρες ἢ τὸ ὅλον διποτέ-
μνειωπόνος, περὸς τὴν αἴξιαν τὴν πελμήσαντος.

ΣΙΝΔΟΙ.

Σινδοὶ τοσούτοις ἵχθις ὅπλοι πιέσταντοις διπέπαλλον, δύοις πολεμίοις ὁ
διπέμπυρος ἀπεκτονώσῃ.

ΚΟΛΑΧΟΙ.

Κολχοὶ τοὺς πελμήσαντας ως τάπτοντο, ἀλλὰ γρεμῶσιν δέποτε δένδρων.

ΠΑΝΗΒΟΙ.

Πανήβοι Λίβυες, σταν αὐτοῖς βασιλὸς διποθάνη, τὸ μὲν σῶμα κατορύπ-
τουσι, τὴν δὲ κεφαλὴν διποκόφαντες, ἐγενσάσαντες αὐτοπέπεστιν εἰραφέντες.

ΤΕΛΟΣ.

mortario contundunt. Tum in nauigium imponentes in altum nauigant, vbi per cribrum ea ad ventos dispergunt, donec omnia diffiantur & euaneantur.

T A V R I.

Tauri, Gens Scythica, vna cum Regibus mortuis gratissimos quosque eorum amicos humate solent. Rex vero quum amicum aliquem morte amittit, aut partem auriculae, aut totam eam abscindit, prout dignitas amici mortui merebatur.

S I N D I.

Sindi quum quenquam sepieliunt, tum quot hostes in vita occiderit, totidem pisces, eius sepulcro iniiciunt.

C O L C H I.

Colchi vita funtos non humi sepieliunt, sed ab arboribus suspendunt.

P A N E B I.

Panеби Libyes mortuo Rege corpus reliquum terra condunt: caput autem trunco amputatum inaurantes in sacris stant.

F I N I S.

